

Til kennara

Í aðalnámskrá grunnskóla, sem út kom 2007 og er að mestu samhljóða námskránni frá 1999, er Snorri Sturluson lykilpersóna í sögu í 6. bekk (eða annars staðar á miðstigi). Hann er lykill að íslensku og norrænu samfélagi á miðöldum. Námsefni hefur komið út til að þjóna þessum markmiðum. Auk þessara efnispáttá er gert ráð fyrir því í námskránni að nemendur fái tækifæri til að skyggjast út í víða veröld. Tvö áfangamarkmið í sögu við lok 7. bekkjar eru sérstaklega helguð því hlutverki og er þessari bók ætlað að uppfylla þau.

Svipmyndir

Nemandi á að

- hafa kannað valda menningarþætti á ólíkum stöðum í heiminum á miðöldum, einkum dæmi um tengsl milli fjarlæggra menningarheilda.

Heimsálfur tengjast

Nemandi á að

- þekkja til landkönnunarferða á miðöldum og ýmissa samfélagsbreytinga sem komu í kjölfar þeirra.

Í þrepamarkmiðum eru settar fram tillögur að efnisatriðum og er sumum þeirra fylgt hér en þó reynt að gera sjálfstæða heild úr efninu. Tímabilið er miðaldir og þráðurinn, sem á að gera efnið samstæðara, eru ferðir. Því er bókin kölluð *Miðaldafólk á ferð*. Hún er líkust lestrarbókeða leshefti að því leyti að hér eru samfelldar frásagnir frá miðöldum og oftast með eina höfuðpersónu í hverjum kafla. Þetta er þó ekki einungis persónusaga þeirra heldur eru samfélag og menning, tíðarandi og stjórnarfar jafnan á dagskrá. Auk þess fylgja spurningar, verkefni, kennsluhugmyndir og ábendingar um ítarefni með hverjum kafla.

Markmið kennslubókarinnar í heild eru þessi

Nemandi

- geri sér grein fyrir fjölbreytni mannlífsins í heiminum á miðöldum.
- átti sig á heimsálfunum, fjarlægðum, tengingum og hindrunum fyrir samskiptum.
- sjái að Ísland var dropi í hafi margs konar mannlífs og samfélaga í heiminum.
- hugleiði víxlverkun mannlífs og náttúruafla.
- ígrundi samspil einstaklings og samfélags.
- kunni deili á nokkrum áberandi einstaklingum á miðöldum.
- kunni dæmi um „hnattvæðingu á undan hnattvæðingunni“.
- sjái áhrifamátt og nokkur einkenni stórra hugmyndakerfa og menningarstrauma á miðöldum, einkum kristni og íslams.
- geti borið sína eigin stöðu saman við hlutskipti manna við aðrar aðstæður á öðrum tíma.
- geti tileinkað sér texta kennslubókarinnar með gagnrýnum huga.
- auki orðaforða sinn um almenn og fræðileg málefni.
- temji sér að nota landakort til að glöggva sig á landaskipan, náttúrufari og öðrum aðstæðum.
- geri sér grein fyrir hvaðan fróðleikur um fyrri tíma er kominn.
- skynji að sögulegar aðstæður og atburði má sjá og túlka í mismunandi ljósi eftir tíðaranda og einstaklingum.

Kennurum og nemendum er í sjálfsvald sett hvernig þessi kennslubók er hagnýtt og er hvatt til sjálfstæðis og frumkvæðis í þeim efnum. Hér eru hins vegar settar fram nokkrar tillögur, spurningar, verkefni og ábendingar um ítarefni. Mest af því efni, sem fjallað er um í kennslubókinni, er vel þekkt og því er víða hægt að afla sér viðbótarupplýsinga, mynda, korta, kennsluleiðbeininga og fleira efnis. Mestallur texti á slíku efni er þó á erlendum málum og fæst við barna hæfi en margt dugar kennurum vel, bæði af sagnfræðilegu og kennslufræðilegu tagi.

Tímabil	Efni
Um 500–1500	 Fólki á ferð á miðöldum
Um 1000	 Guðríður Þorbjarnardóttir
1095–1300	 Pílagrímar og krossfarar
2000 f.Kr.–1500 e.Kr.	 Silkileiðin
1254–1324	 Póló – Kínafarar
1265–1321	 Dante (Á skáldaferð um miðaldir)
1325–1354	 Ibn Battúta fer um heiminn
1347–1352	 Sýklar og svartí dauði
1400–1532	 Hlauparinn í Jnkaríkinu
1412–1431	 Jóhanna af Örk
1492	 Hver var þessi Kólumbus?
16. öld	 DonKíkóti (Á skáldaferð um miðaldir)